

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 434/2019
18.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије Бранка Станића, председника већа, судије Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, као чланова већа, у правној ствари тужиоца, Акционарско друштво „ГАЛЕНИКА“ за производњу лекова, дентала, фармацеутских сировина, парафармацеутике, ветеринарских производа и адитива, Београд, ул. Батајнички друм бб, кога заступа адвокат Гаврило Рајевић из ..., ул. ... бр. ..., против туженог „B.G.-PHARM“ д.о.о. Београд у стечају, ул. Димитрија Туцовића бр. 20, кога заступа адвокат Веселин Кићовић из ... и умешача на страни туженог АА из ..., ул. ... бр. ..., чији су пуномоћници Божидар Стевановић и Илија Џаковић, адвокати из ..., ради утврђења, вредност спора 1.117.521.657,52 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж. 4781/17 од 01.04.2019. године, донео је у седници већа одржаној дана 18.06.2020. године следећу

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца Акционарско друштво „ГАЛЕНИКА“ за производњу лекова, дентала, фармацеутских сировина, парафармацеутике, ветеринарских производа и адитива, Београд.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧАВА пресуда Привредног апелационог суда Пж. 4781/17 од 01.04.2019. године у делу става 2 изреке **ПРЕСУЂУЈЕ:**

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и умешача на страни туженог па се пресуда Привредног суда у Београду П. 2616/15 од 07.06.2017. године у делу става трећег изреке којим је утврђено је да тужилац има у односу на туженог право одвојеног намирена- различно право пословној згради за коју није утврђена делатност број 1, површине у габариту 754 m² и то у износу главног потраживања од 139.984.072,57 динара, са затезном каматом на износ главног потраживања до 20.04.2012. године, у износу од 917.289,17 динара и износу законске затезне камате на износ главног потраживања почев од 20.04.2012. године до дана реализације вредности имовине која служи за обезбеђење потраживања, али само до висине реализоване имовине на име накнаде на име исплате неисплаћене цене на основу приступања дугу Banci Intesa. **ПОТВРЂУЈЕ.**

III У преосталом делу ревизија тужиоца се одбија као неоснована.

IV ОБАВЕЗУЈЕ тужени „B.G.-PHARM“ д.о.о. Београд у стечају да тужиоцу исплати трошак ревизијског поступка у износу од 52.920,00 динара динара у року од 8 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

V ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П. 2616/15 од 07.06.2017. године, у ставу I изреке, утврђено је да је основано потраживање тужиоца према туженом на име камате на износ есконтованих меница у износу главног потраживања од 112.119.756,28 динара, као и за затезну камату на износ главног потраживања до 20.04.2012. године, у износу од 25.469.899,85 динара. У ставу II изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се утврди да тужилац у односу на туженог има право одвојеног намирења – различно право на шестособном стану број ..., корисне површине 234,81m², зграде у ул. ... број .../..., постојеће на катастарској парцели бр. .../..., из листа непокретности ... КО ... и пословној згради за коју није утврђена делатност број ..., површине у габариту 754 m², изграђене на катастарској парцели број ..., из листа непокретности ... КО ... и то у износу главног потраживања од 200.020.206,65 динара, износу затезне камате на износ главног потраживања до 20.04.2012. године од 18.623.935,19 динара, и износу затезне камате на главно потраживање од 20.04.2012. године до дана реализације вредности имовине која служи за обезбеђење потраживања, али само до висине реализоване имовине на име неисплаћене цене на основу купопродајних уговора. Ставом III изреке, утврђено је да тужилац има у односу на туженог право одвојеног намирења- различно право на шестособном стану број ..., корисне површине 234,81m², зграде, у ул. ... број .../..., постојеће на катастарској парцели бр. .../..., из листа непокретности ... КО ... и пословној згради за коју није утврђена делатност број ..., површине у габариту 754 m² и то у износу главног потраживања од 139.984.072,57 динара, са затезном каматом на износ главног потраживања до 20.04.2012. године, у износу од 917.289,17 динара и износу законске затезне камате на износ главног потраживања почев од 20.04.2012. године до дана реализације вредности имовине која служи за обезбеђење потраживања, али само до висине реализоване имовине на име накнаде на име исплате неисплаћене цене на основу приступања дугу Banci Intesa. У ставу IV изреке обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 148.824,85 динара, у року од 8 дана, од дана пријема писменог отправака пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж. 4781/17 од 01.04.2019. године у ставу првом изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу 1 изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке и пресуђено тако што је одбијен као неоснован, тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се утврди да тужилац у односу на туженог има право првенственог намирења- различно право на шестособном стану број ..., корисне површине 234,81m², зграде, у ул. ... број .../..., постојеће на катастарској парцели бр. .../..., из листа непокретности ... КО ... и пословној згради за коју није утврђена

делатност број 1, површине у габариту 754 m², изграђене на катастарској парцели број ..., из листа непокретности ... КО ..., ради наплате потраживања од 139.984.072,57 динара, са затезном каматом на износ главног потраживања до 20.04.2012. године, у износу од 917.289,17 динара и износу законске затезне камате на износ главног потраживања почев од 20.04.2012. године до дана реализације вредности имовине која служи за обезбеђење потраживања, али само до висине реализоване имовине на име накнаде на име исплате неисплаћене цене на основу приступања дугу Banci Intesa. Ставом трећим изреке укинута је одлука о трошковима поступка из става IV изреке првостепене пресуде.

Против става другог пресуде Привредног апелационог суда Пж. 4781/17 од 01.04.2019. године, тужилац преко пуномоћника, благовремено је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију тужени је оспорио наводе из ревизије и предложио да се иста одбије као неоснована. Трошак је тражио.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду у границама прописаним Законом о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС и 55/2014), и утврдио да је ревизија тужиоца делимично основана.

Предмет спора међу парничним странкама пред ревизијским судом је утврђење разлучног права - права првенственог намирења тужиоца на одређеним непокретностима, за износ потраживања од 139.984.072,57 динара, са обрачунатом затезном каматом, који је тужилац исплатио повериоцу Banca Intesa, по основу уговора о приступању дугу бр. 1303308.5 од 07.05.2010. године.

Према стању у списима тужилац је пријавио потраживање у стечајном поступку који се спроводи над туженим. Потраживање заснива по Уговору о приступању дугу бр. ... од 07.05.2010. године, којим је измирио обавезу туженог према повериоцу Banca Intesa, проистеклу из Уговора о дугорочном кредиту бр. ...-...-... . ... од 07.05.2010. године. У погледу наведеног потраживања тужилац је захтевао да му се утврди право првенственог намирења (разлучно право), на непокретностима на којима је уписан као хипотекарни поверилац. Тужени је ово потраживање оспорио у стечајном поступку, па је закључком суда тужилац упућен да у парници утврђује његову основаност, као и постојање права на првенствено намирење.

Првостепени суд је, расправљајући о основаности тужиоцевог потраживања, утврдио да је Уговором о дугорочном кредиту бр. ...-...-... . ... од 07.05.2010. који је закључен између Banca Intesa а.д. Београд и правног претходника овде туженог као корисника кредита, претходнику туженог одобрен кредит од 1.500.000,00 евра у динарској противвредности. Као инструмент обезбеђења враћања кредита уговорено је да је корисник кредита у обавези да достави 10 уговорних овлашћења сходно Закону о платном промету, десет бланко соло меница, Уговор о приступању дуга тужиоца, као и потписане и оверене судске založне изјаве.

Из Уговора о приступању дугу бр. ... . од 07.05.2010. године, закљученог између Banca Intesa а.д. Београд, као банке и тужиоца у својству садужника, утврђено

је да се, у складу са чл. 451. Закона о облигационим односима, садужник обавезао банци да ће, поред дужника, испунити његово потраживање по основу Уговора о дугорочном кредиту ...-...- ... . од 07.05.2010. године, са свим евентуално закљученим, припадајућим анексима, на начин и под условима из тог уговора, односно припадајућих анекса, чиме садужник, поред дужника, ступа у солидарну обавезу према банци.

Поред поменутог уговора о приступању дугу, потраживање из уговора о дугорочном кредиту од 07.05.2010. године, обезбеђено је и заснованом хипотеком у корист повериоца Banca Intesa а.д. Београд. Из преписа листа непокретности број ... произлази да је под бројем ...-...- .../..., уписано заложно право - извршна вансудска хипотека на стану у ул. ... бр. ..., у својини правног претходника туженог. У Г листу наведено је да је уписана хипотека у корист Banca Intesa а.д. Београд, ради обезбеђења потраживања банке и уговора о дугорочном кредиту бр. ...-...-... . ... од 07.05.2010. године, у динарској противвредности износа од 1.500.000,00 евра.

Из потврде издате од Banca Intesa а.д. Београд од 11.04.2012. године, утврђено је да је тужилац измирио у потпуности све обавезе према наведеној банци, по основу Уговора о дугорочном кредиту бр. 00-420-1303308.5 од 07.05.2010. године, у укупном износу од 177.517.789,27 динара.

Дана 14.09.2012. године, Banca Intesa а.д. Београд је дала сагласност тужиоцу, као лицу које је измирило обавезе правног претходника туженог из уговора о дугорочном кредиту од 07.05.2010. године, да се упише као хипотекарни поверилац код РГЗ Службе за катастар непокретности, и то на пословној згради на којој није утврђена делатност број 1, површине у габариту 754 m², изграђене на кп ..., па је уместо Banca Intesa а.д. Београд, као хипотекарни поверилац уписан тужилац на овој непокретности. Истог дана дата је сагласност да се тужилац упише на место банке и као хипотекарни поверилац на стану ул. ... бр. ..., у својини правног претходника туженог.

Решењем РГЗ бр. ...-,,,.../... од 08.11.2012. године, дозвољена је промена уписа хипотекарног повериоца на непокретности- пословној згради за коју није утврђена делатност површине у габариту 754 m², изграђене на кп ... КО ... у корист тужиоца као повериоца.

У складу са утврђеним чињеничним стањем, првостепени суд је приликом одлучивања о утврђењу разлучног права тужиоца, које је заснивао на томе да је испуњењем обавезе туженог из Уговора о дугорочном кредиту, а по основу Уговора о приступању дугу од 07.05.2010. године, тужилац стекао право да ступи у положај хипотекарног повериоца уместо Banca Intesa а.д. Београд, превасходно оценио да Уговор о приступању дугу од 07.05.2010. године, не представља ништав правни посао. Поред тога, првостепени суд је закључио да, како је чланом 2 Уговора о приступању дугу од 07.05.2010. године, предвиђено да се тужилац, као садужник, обавезао банци да ће поред дужника, ступити у солидарну обавезу према банци, то следи да су, по основу овог уговора, тужилац и тужени постали солидарни дужници према Banca Intesa а.д. Београд, за дуг по Уговору о дугорочном кредиту од 07.05.2010. године. У прилог наведеном закључку говори и оцена првостепеног суда да се тужилац, приликом вршења плаћања банци за обавезе туженог, позивао на Уговор о дугорочном кредиту

од 07.05.2010. године. Поступајући на тај начин, следи да тужилац дуг према банци није исплатио као сопствени дуг, већ је исплатио дуг туженог, као солидарни дужник по Уговору о дугорочном кредиту од 07.05.2010. године.

Отуда, по оцени првостепеног суда, следи да, како је потраживање банке по Уговору о дугорочном кредиту од 07.05.2010. године било обезбеђено хипотеком (на спорном стану бр. ... у ул. ... бр. ..., као и пословној згради на кп. бр. ..., то је, испуњењем обавезе туженог, тужилац, као солидарни дужник, стекао право да ступи у положај хипотекарног повериоца, на основу чл. 28. Закона о хипотеци.

На основу свега наведеног, првостепени суд је донео одлуку да тужилац има разлучно право, односно право првенственог намирења на непокретностима на којима је Banca Intesa а.д. Београд, засновала хипотеку ради обезбеђења потраживања из Уговора о дугорочном кредиту од 07.05.2010. године, а до износа утврђеног одлуком.

Према становишту другостепеног суда, закључак првостепеног суда да да тужилац има право првенственог намирења на имовини туженог (предметном шестособном стану бр. ... у ул. ... бр. ... и пословној згради на кп. бр. ...), тужиоцевог потраживања од 139.984.072,57 динара, са опредељеном затезном каматом није правилан.

Другостепени суд налази да је Уговором о приступању дугу од 07.05.2010. године, уговорено између тужиоца и повериоца из кредитног односа Banca Intesa а.д. Београд, да тужилац, као садужник, ступа у солидарну обавезу према банци, те је тужилац закључењем овог уговора, према банци постао са туженим солидарни дужник за испуњење обавезе по Уговору о дугорочном кредиту од 07.05.2010. године. Сагласно томе, тужилац, у конкретном случају, дуг према повериоцу Banca Intesa а.д. Београд, није исплатио као сопствени дуг (што представља суштину приступања дугу из чл. 451 Закона о облигационим односима), већ је уговарањем солидарног ступања у обавезу туженог, прихватио да, као солидарни дужник, изврши плаћање на име испуњења обавезе по Уговору о дугорочном кредиту од 07.05.2010. године.

У контексту постојања разлучног права тужиоца у конкретном случају, другостепени суд је пошао од одредбе чл. 49 ст. 1. Закона о стечају, којом је прописано да су разлучни повериоци они повериоци који имају заложно право, законско право задржавања или право намирења на стварима и правима о којима се воде јавне књиге или регистри и имају право на првенствено намирење из средстава остварених продајом имовине, односно наплате потраживања на којој су стекли то право.

Следећи наведени нормативни оквир, другостепени суд налази да би тужилац у овој ситуацији могао имати разлучно право на предметној имовини туженог, само уколико учини основаним својство заложног повериоца на тој имовини, односно да је, након испуњења обавезе туженог према банци (Banca Intesa а.д. Београд), као дотадашњем хипотекарном повериоцу, ступио у положај хипотекарног повериоца, на основу чл. 28. Закона о хипотеци.

У предметној ситуацији, како је већ наведено, тужилац је, као солидарни дужник, испунио обавезу туженог према повериоцу по Уговору о дугорочном кредиту од 07.05.2010. године. Сходно томе, ценећи правилност одлуке првостепеног суда да је

тузилац, на основу одредбе чл. 28. Закона о хипотеци, стекао разлучно право на непокретностима (шестособном стану бр. ... у ул. ... бр. ... и пословној згради на кп. бр. ...), пошао од тога да је поменутом законском одредбом регулисано питање личне суброгације у zaloжноправном односу. Тако је прописано да уколико хипотекарни дуг исплати лице које није дужник, оно ступа на место хипотекарног повериоца према дужнику и трећим лицима.

Овом законском одредбом је, регулисана лична суброгација на место хипотекарног повериоца, само за лица која немају својство дужника. У конкретном случају, тужилац је, на основу Уговора о приступању дугу од 07.05.2010. године, као солидарни дужник испунио обавезу туженог према банци, као хипотекарном повериоцу. Дакле, он по Уговору о приступању дугу од 07.05.2010. године, не представља лице које није дужник, у смислу чл. 28. Закона о хипотеци. На основу наведеног, тужилац није могао ступити у положај хипотекарног повериоца Banca Intesa а.д. Београд према туженом, као хипотекарном дужнику.

Другостепени суд указује и на то да у моменту отварања стечајног поступка према туженом (20.04.2012. године), тужилац није био ни уписан у катастру непокретности као хипотекарни поверилац у односу на спорни предмет залоге (шестособном стану бр. ... у ул. ... бр. ... и пословној згради на кп. бр. ...).

Даље другостепени суд закључује да је тужилац код Службе за катастар непокретности, након отварања стечајног поступка над туженом, исходовао решење дана 08.11.2012. године, којим је уписан као хипотекарни поверилац на спорној згради, која се налази на кп.бр. ..., али то не указује да је на тај начин тужилац стекао својство разлучног повериоца. Ово из разлога што тужилац, у конкретном случају, није имао законско право да у складу са чл. 28. Закона о хипотеци, ступи у положај хипотекарног повериоца. Друкчије речено, није постојао законски основ за тужиочево стицање својства zaloжног повериоца на тужениковој имовини - спорној згради, која се налази на кп.бр. ... КО ... . Због свега наведеног, преиначена је првостепена пресуда и одбијен захтев тужиоца за утврђење овог разлучног права.

Према оцени Врховног касационог суда, овакав закључак другостепеног суда није правилан.

Решењем РГЗ бр. ...-...-.../... од 08.11.2012. године, дозвољена је промена уписа хипотекарног повериоца на непокретности- пословној згради за коју није утврђена делатност број 1, површине у габариту 754 m², изграђене на кп ... КО ---, тако што се на основу Уговора о приступању дуга и приложених потврда и сагласности које у означене у решењу, уместо повериоца Банка Интеза, уписује нови поверилац АД Галеника – у спору тужилац. На решењу је стављен печат ознаке „коначно решење“.

Дакле овим решењем је тужилац је уписан као хипотекарни поверилац на пословној згради за коју није утврђена делатност број 1, површине у габариту 754 m², изграђене на кп.бр. ... КО .... У погледу друге непокретности, (шестособном стану бр. ... у ул. ... бр. ...) према подацима у списима, тужилац није доказао да је извршена промена уписа у катастру непокретности на основу које је стекао статус хипотекарног повериоца.

Одредбом члана 8. Закона о хипотеци је прописано да хипотека настаје уписом у надлежни регистар непокретности. У конкретном случају упис тужиоца као хипотекарног повериоца је извршен коначним решењем надлежног органа и у тој ситуацији парнични суд није овлашћен да цени да ли је тужилац имао законско право да ступи у положај хипотекарног повериоца.

Тужени као хипотекарни дужник је имао могућност да у поступку уписа промене хипотекарног повериоца, оспори упис промене повериоца и имао могућност да покрене тужбу са захтевом да се утврди да је потраживање које је обезбеђено предметном хипотеком престало да постоји услед измирења дуга. Тужени то није учинио.

Следом изложеног, тужилац као хипотекарни поверилац има право одвојеног намирења из имовине на којој је уписан као хипотекарни поверилац а то је пословна зграда за коју није утврђена делатност број 1, површине у габариту 754 m², изграђене на кп.бр. ... КО ..., те је утолико његов захтев основан, због чега је ревизијски суд применом процесних овлашћења из члана 416. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу 1, 2 и 3 изреке.

Тужиоцу припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка по трошковнику и то само одређених трошкова на име састава ревизије у износу од 52.920,00 динара. Висина трошкова на име судске таксе није одређена. Туженом не припада право на накнаду трошка ревизијског поступка који је тражио за састав одговора на ревизију, јер та врста трошкова није била нужна. Стога је Врховни касациони суд применом одредбе члана 165 у вези са чланом 154 и 163 ст. 2 Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу 4 и 5 изреке пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић